

Ýakyn geljekde Türkmenistanyň «Awaza» milli syýahatçylyk zolagy dünýäniň dürli künjeklerinden geljek myhmanlary garşylamaga taýýarlanýar. Bu waka diňe bir syýasy taýdan möhüm däl-de, eýsem halkara hyzmatdaşlygynyň täze merhelesine gadam goýmagyň hem nyşanydyr. Bu gezekki uly halkara forumyň aýratyn ähmiýeti, onuň geçiriliş derejesi, öňe sürýän başlangyçlary we halkara jemgyýetçiliginiň oňa bildirýän gyzyklanmasy Türkmenistanyň tutýan ornunyň dünýä derejesinde has-da ýokarlanandygyny görkezýär. Şeýle möhüm duşuşyk, Deňze çykalgasy bolmadyk ösüp baryan ýurtlaryň ösüşine gönükdirilen işleriň üstünlikli ilerlemeginde möhüm tapgyr bolup hyzmat eder.

Türkmenistanyň BMG bilen alnyp barylýan köpugurly hyzmatdaşlygy halkara derejesindäki möhüm meseleleriň çözülmeginde bu döwletiň hem işjeň orun eýeleýändigini subut edýär. BMG-niň Baş Assambleýasynyň 79-njy sessiýasynda kabul edilen Kararnama laýyklykda, 2025-nji ýylyň awgust aýynda Awazada geçiriljek maslahat, deňze çykalgasy bolmadyk ösüp baryan ýurtlaryň ösüş ýolunda täze mümkinçilikleri döreder. Kararnamanyň kabul edilmegi diňe bir halkara jemgyýetçiliginiň bu çärä ýokary baha berýändigini görkezmän, eýsem Türkmenistanyň bu ugurda görkezýän tagallalarynyň hem netijelidigini tassyklaýar.

Bu maslahatyň geçirilmegi diňe bir syýasy taýdan möhüm bolman, eýsem ykdysady, medeni, tehnologik hem-de jemgyýetçilik taýdan giň mümkinçilikleri döreder. Dünýäniň dürli ýurtlaryndan geljek wekilleriniň arasynda dürli ugurlar boýunça pikir alyşmak, ösüşiň täze ýollaryny kesgitlemek, tejribe paýlaşmak ýaly möhüm çäreleriň geçirilmegi meýilleşdirilýär. Şeýlelikde, bu duşuşyk diňe bir halkara forum däl, eýsem ösüşiň ýol kartasyny düzýän giň gerimli hyzmatdaşlyk meýdançasdyr.

Türkmenistanyň Prezidentiniň 2024-nji ýylyň 4-nji iýulynda gol çeken karary boýunça maslahatyň ýokary guramaçylyk derejesinde geçirilmegi üçin degişli döwlet edaralaryna we guramalara anyk wezipeler berildi. Bu hem ýurt ýolbaşçylarynyň halkara çäreleriň many-mazmunyna, täsir güýjüne we netijelerine ýokary derejede ähmiýet berýändigini görkezýär. Awazada geçiriljek maslahat diňe bir ýurtlaryň arasynda hyzmatdaşlygy berkitmek bilen çäklenmän, eýsem dünýä jemgyýetçiliginiň Deňze çykalgasy bolmadyk ýurtlaryň meselelerine bolan ünsi täze derejä çykarar.

Maslahatyň gün tertibine garaşylýan esasy meseleleriň arasynda ykdysady ösüş, ulag-logistika hyzmatdaşlygy, durnukly ösüş maksatlaryna ýetmegiň ýolundaky päsgelçilikleri ýeňip geçmek, tehnologiýa geçirijiligi, ýaşlar bilen işleşmek, energetika howpsuzlygy ýaly möhüm temalar bar. Bu meseleleriň her biri diňe bir degişli ýurtlaryň däl, eýsem umumy dünýä jemgyýetçiliginiň önünde duran möhüm wezipeler hökmünde çykyş edýär. Şeýle çylşyrymly meseleleriň çözgüdinde döwletleriň hyzmatdaşlygynyň kämilleşdirilmegi, tejribe alyşmagyň giňeldilmegi wajyp bolup durýar.

Maslahata dünýäniň 30-dan gowrak döwletiniň, şol sanda döwlet we hökümet baştutanlarynyň, BMG-niň ýöriteleşdirilen edaralarynyň ýolbaşçylarynyň gatnaşmagyna garaşylýar. Bu gatnaşygy düzümiň şeýle giň we abraýly bolmagy, forumyň halkara derejesindäki ornunyň, oňa bildirilen ynamyň hem-de onuň netijeliligine bolan garaşyň ýokarydygyny görkezýär. Şeýle giň gatnaşygyň bolmagy bolsa, maslahatyň netijeleriniň durmuşa geçirilmeginiň uly täsir güýjüne eýe boljakdygyna güwä geçýär.

Forumyň çäklerinde geçiriljek sergiler, duşuşyklar, işewür maslahatlar hem-de medeni çäreler dürli ýurtlaryň ykdysady, medeni we jemgyýetçilik mümkinçiliklerini giňden açmaga ýardam eder. Şeýle çäreleriň geçirilmegi halkara gatnaşyklaryň diňe syýasy däl, eýsem halklar arasyndaky gatnaşyklaryň hem ösdürilmegine hyzmat eder. Bu bolsa diňe bir hökümet derejesindäki gepleşikler bilen çäklenmän, eýsem jemgyýetçilik diplomatiýasynyň hem ösmegine ýol açar.

Türkmenistanyň ýöredýän parahatçylyk söýüjilikli syýasaty halkara giňişlikde oňyn başlangyçlaryň höweslendirilmegine, hyzmatdaşlygyň pugtalanmagyna uly goşant goşýar. Türkmenistanyň BMG bilen alyp barýan gatnaşyklary, degişli ugurlarda öňe sürýän teklipleri we başlangyçlary häzirki wagtda dünýä jemgyýetçiligi tarapyndan giňden goldanylýar. Awazada geçiriljek şu halkara maslahat hem şol başlangyçlaryň biri hökmünde, halkara giňişlikde möhüm netijeleri üpjün eder.

Maslahatyň temasy bolan “Deňze çykalgasy bolmadyk ösüp barýan ýurtlar” diýen ugur diňe bir geografiýa taýdan däl, eýsem ykdysady taýdan hem möhüm meseleleri öz içine alýar. Bu ýurtlaryň ösüş ýolunda ýüzbe-ýüz bolýan kynçylyklary, halkara bazarlara çykmakda, transport we logistika infrastrukturasynyň ösdürilmeginde duçar bolýan päsgelçilikleri, dünýä ykdysady ulgamyna goşulmagyň çäklilikleri ýaly meseleler halkara derejede hemmetaraplaýyn seljerilmeli. Türkmenistanyň bu ýurtlar bilen hyzmatdaşlygy ösdürmekde görkezýän tagallasy bolsa, olaryň ösüşine hakyky goldawdyr.

Awazada geçiriljek bu maslahat, diňe bir duşuşyk däl-de, eýsem täze hyzmatdaşlygyň, oňyn pikirleriň, tejribeleriň, başlangyçlaryň täze tapgyrynyň başlanýan pursatydyr. Bu çäreniň netijeleri diňe bir maslahatyň dowamynda däl, eýsem soňraky ýyllarda hem öz täsirini dowam etdirer. Şeýle möhüm waka häzirki döwrüň zerurlygy bolup, ösüşe gönükdirilen pikirleriň birleşýän, umumy maksatlaryň hatarynda ösüşiň ýol kartasynyň düzülýän ýeri bolar.

Şeýlelikde, Awaza 2025: BMG-niň Deňze çykalgasy bolmadyk ösüp barýan ýurtlar boýunça üçünji maslahaty diňe bir halkara forum bolman, eýsem ösüş, hyzmatdaşlyk we parahatçylykly geljegiň ýolundaky möhüm ädim hökmünde taryha girer. Bu halkara çäre,

Türkmenistanyň halkara giňişlikdäki ornuny has-da pugtalandyrar, dünýä ýurtlarynyň arasynda ynanyşmagyň, hormat goýmagyň hem-de özara kömekleşmegiň nusgasy hökmünde çykyş eder. Şeýle çäreleriň geçirilmegi, dünýäniň dürli künjeklerinde parahatçylyk, ösüş we abadançylyk ýaly gymmatlyklaryň has-da berkemegine uly goşant goşar.

**Halmyradowa Ýazgül**  
**Türkmen döwlet maliýe**  
**institutynyň mugallymy**